

Mgr. Jaroslava Soukupová
2024

DEZINFEKCE

OSNOVA:

Definice, pojmy

Způsoby provádění dezinfekce

Metody dezinfekce

Zásady při provádění dezinfekce

Dezinfekční řád ve zdravotnických zařízeních

Vyšší stupeň dezinfekce

Dvoustupňová dezinfekce

Chyby při provádění dezinfekce

Příprava dezinfekčních roztoků – obecné zásady

DEZINFEKCE - DEFINICE

- = soubor opatření zneškodňující mikroorganismy pomocí fyzikálních, chemických nebo kombinovaných postupů, které mají přerušit cestu nákazy od zdroje ke vnímavé fyzické osobě
- = ničení nebo usmrcování mikroorganismů ve vnějším prostředí a na neživých předmětech
- **CÍL:** předměty, prostředí bez patogenních mikrobů, které by mohly způsobit onemocnění vnímavého jedince
- Pojmy: **dekontaminace, expozice, rezistence**

POJMY

REZISTENCE = odolnost mikroorganismu vůči dezinfekčnímu prostředku

Expoziční doba (doba expozice) = časový úsek, po který musí dezinfekční prostředek působit na dezinfikovaný předmět, aby byly zničeny výrobcem deklarované mikroorganismy

Mechanická očista (sanitace) = soubor postupů, které snižují a odstraňují anorganické i organické nečistoty a biofilmy z ploch a předmětů

POJMY

DEKONTAMINACE = proces usmrcení, anebo odstraňování znečišťujících látek a mikroorganismů z ploch a předmětů

Dle výsledného stupně čistoty se dělí:

mechanická očista – dezinfekce – dvoustupňová
dezinfekce – vyšší stupeň

dezinfekce – sterilizace

Mikroorganismus = mikrobiologická jednotka schopná pomnožování nebo přesunu genetické informace

ZPŮSOBY PROVÁDĚNÍ DEZINFEKCE

- **Ponořením**

Expoziční doba = doba nutná k působení dezinfekčního roztoku na ponořený předmět

- **Otřením**

- **Postříkem**

METODY DEZINFEKCE

 FYZIKÁLNÍ

FYZIKÁLNĚ – CHEMICKÁ DEZINFEKCE

CHEMICKÉ

FYZIKÁLNÍ DEZINFEKCE

Var ve vodě za atmosferického tlaku po dobu 30 min.

Dezinfekce v mycích a pracích přístrojích při teplotě vyšší než 90°C

Proudící horký vzduch při teplotě 110°C po dobu 30 minut

UV záření (germicidní lampy)

Vyžíhání v plameni (v laboratořích)

FYZIKÁLNĚ – CHEMICKÁ DEZINFEKCE

- Paroformaldehydová komora

(dezinfekce textilu, výrobků z umělých hmot, vlny, kůže a kožešin při teplotě 45 – 75°C

- Dezinfekce v mycích, parních a pracích přístrojích

(při teplotě do 60°C s přísadou chemických dezinfekčních přípravků)

CHEMICKÉ METODY DEZINFEKCE

V praxi častější

Užití dezinfekčních prostředků

Volba dezinfekčního prostředku závisí na:

- Účinnosti přípravku (proti bakteriím, plísním...)
- Stabilitě pracovních roztoků
- Době působení
- Způsobu použití
- Toxicitě a dráždivosti pro lidi a zvířata
- Vlivu na dezinfikovaný materiál a prostředí
- Zápachu, finančních nárocích
- Vhodném dávkování, balení a skladování

ZÁSADY PŘI PROVÁDĚNÍ DEZINFEKCE

- Podle **návodu** výrobce
- Dez. roztoky se připravují rozpuštěním odměřeného dez. prostředku ve vodě, čerstvé pro každou směnu
- Nádoby s naředěným dez. prostředkem musí být **označeny názvem a koncentrací, datem a časem ředění přípravku, podpisem osoby ředící roztok**
- Obsahující aldehydy – přikryté
- Přípravky se považují za 100 %
- **K ředění používat studenou vodu**
- nejprve **VODA**, poté dezinfekční prostředek

ZÁSADY PŘI PROVÁDĚNÍ DEZINFEKCE

- Dezinfekce se provádí omýváním, ponořením, otíráním, postřikem
- Styk s potravinami – nutné předměty opláchnout do dezinfekci vodou
- Při kontaminaci povrchů a pracovních ploch biologickým materiálem se provádí nejdříve **dekontaminace** překrytím potřísněného místa buničinou namočenou v dezinfekčním prostředku s virucidním účinkem
- K zabránění **rezistence** (odolnost) mikrobů vůči dez. prostředku – nutné STŘÍDÁNÍ
- Volba prostředků, které nepoškozují dezinfikovaný materiál, nejsou toxické, dráždivé
- Nutné používat **ochranné pomůcky** (rukavice, brýle, zástěra,...), znát zásady první pomoci

ULOŽENÍ DEZINFEKČNÍCH PROSTŘEDKŮ

Dezinfekční roztoky musí být uloženy oddělené od léků ve zvláštní skříni nebo lednici dle požadavků výrobce

U uzavřených a zřetelně označených nádobách a obalech

Vyšší koncentrace – dráždění spojivek, dýchacích cest

Při nedodržování zásad – vážné poškození zdraví nemocného i personálu

DEZINFEKČNÍ ŘÁD VE ZDRAVOTNICKÝCH ZAŘÍZENÍCH

V každém zařízení zpracováván ve spolupráci s ústavním epidemiologem

Střídání dezinfekčních prostředků – dezinfekční plán

Dezinfekční řád omezuje možnost **rezistence** kmenů, které by mohly způsobovat nozokomiální nákazy – měl by být účinný, ekonomicky efektivní, zaměřený na kritická místa (upravený pracovišti na míru)

DEZINFEKCE

Vyšší stupeň dezinfekce

Dvoustupňová dezinfekce

CHYBY PŘI PROVÁDĚNÍ DEZINFEKCE

- Nepoužívání přípravků v souladu s doporučením výrobce
- Ředění „od oka“
- Jiný cíl určení
- Prošla **expirační doba** přípravku
- Roztok používán několik dní
- Nestřídání přípravků
- Nevhodné kombinace přípravků
- Ředění horkou vodou
- Neoznačené dez.pracovní roztoky

PŘÍPRAVA DEZINFEKČNÍCH ROZTOKŮ

- **Pomůcky k ředění**

- Dezinfekční prostředek
- Nádobu na dezinfekční roztok
- Pomůcky k odměření vody a prostředku (odměrky, stříkačka, kádinka,..)
- Rukavice, ochranné brýle, zástěra
- Emitní miska

- **Obecné zásady**

- **Přesné odměření** přípravku a vody
- Ředění v pořadí: **VODA + dezinfekční přípravek**
- Používat v doporučených koncentracích a expozicích
- Dodržovat délku **expozice**
- používat **ochranné pomůcky**

DEZINFEKCE POMŮCEK Z RŮZNÝCH MATERIÁLŮ

Dezinfekce chirurgických nástrojů

- Použitý nástroj – ihned do dezinfekčního roztoku – mechanická očista – oplach vodou – osušení

Emitní misky, pomůcky z plastu

Pomůcky ze skla, keramiky

- Do dez. roztoku – mechanická očista – oplach - osušení

Podložní mísy, močové láhve, odměrné džbány

- Speciální myčky

ZDROJ:

KELNAROVÁ JARMILA A KOLEKTIV. *OŠETŘOVATELSTVÍ PRO ZDRAVOTNICKÉ ASISTENTY*
1. ROČNÍK, GRADA PUBLISHING 2009, ISBN 978-80-247-2830-8.

DĚKUJI ZA POZORNOST 😊